

*Державний навчальний заклад
«МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ
З ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»*

Адреса:

Україна, м. Дніпро
49006, пр. Пушкіна, 36; тел. (0562) 31-29-15
49038, вул. Князя Ярослава Мудрого, 56; тел. (056) 778-21-40
E-mail: mvrupit_direkcija@ua.fm
<http://center-polygraph.org.ua>

Номінація: *«Упровадження інноваційних освітніх і виробничих технологій – ефективний засіб підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів»*

Мета конкурсної роботи: *«На підставі отриманих результатів за наслідками участі ДНЗ «МВПУПІТ» у низці міжнародних проектів у галузі порівняльної педагогіки професійної освіти та власної експериментальної діяльності представити та поширити перед широкою громадськістю освітян досвід ДНЗ «МВПУПІТ» у формуванні нових підходів до забезпечення якості підготовки кваліфікованих кадрів в Україні на основі впровадження інноваційних освітніх і виробничих технологій»*

Автори досвіду:

В.о. директора ДНЗ «МВПУПІТ» –
Юденкова О.П.

Викладач спецдисциплін –
Безродна Т.П.

Зміст досвіду:

Положення щодо забезпечення інноваційного розвитку професійної освіти задекларовано в таких програмних документах: «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті», «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів», «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр.» та інших.

Напрацювання, викладені в інноваційному досвіді колективу ДНЗ «МВПУПІТ» є актуальними та практично значущими, так як на часі розроблення, прийняття Верховною Радою України та запровадження на практиці нових законопроектів: «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про освіту дорослих», «Про стандартизацію», «Про професійний розвиток працівників», «Про національну систему кваліфікацій», «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» тощо.

Україна вступила в якісно новий етап соціально-економічного розвитку, відмінними ознаками якого є становлення та розвиток економіки інноваційного типу та запровадження реформи децентралізації в освіті. Урядом країни поставлено завдання забезпечення доступності якісної професійної освіти, що пов'язується з модернізацією системи якості професійної освіти та навчання, удосконаленням діючих і створенням нових структур та механізмів організації та проведення оцінки якості освіти, впровадженням інноваційних освітніх і виробничих технологій.

Країни з високим ступенем децентралізації частіше покладаються на самооцінювання закладів професійної освіти у своїх системах забезпечення якості, що відповідає більшому рівню їхньої незалежності від центральних органів влади. Мотивує їх у цій ситуації те, що вони можуть впроваджувати зміни без спеціального дозволу чи схвалення з боку міністерства, і переваги від цього отримують вони самі (наприклад, у вигляді зростання доходів, кращих умов роботи, більшої кількості учнів (студентів), тощо). Зовнішнє оцінювання у системі професійної освіти і навчання застосовується для того, щоб забезпечити неупереджений і об'єктивний збір даних. Відповідають за цей процес або державні службовці міністерства («інспектори»), або працівники державних чи незалежних установ, які займаються питаннями забезпечення якості і сертифікацією (акредитацією/ліцензуванням).

У даному інноваційному досвіді подано основні складові педагогічного процесу у забезпеченні якості освіти, що ґрунтуються безпосередньо на створених у Міжрегіональному вищому професійному училищі з поліграфії та інформаційних технологій педагогічних умовах використання інноваційних освітніх та виробничих технологій, а також прогресивних підходах колективу закладу освіти щодо створення системи внутрішнього забезпечення якості освіти (додаток 1. Положення про СВЗЯО ДНЗ «МВПУПІТ»).

Практичний досвід ДНЗ «МВПУПІТ» базується на рекомендаціях ЕФО, власній експериментальній діяльності у напрямку створення на Дніпропетровщині кластеру поліграфії та ІТ-технологій з акцентом на виокремлення загальних критеріїв та принципів якості професійної (професійно-технічної) освіти. У закладі освіти використовується окремі індикатори загальної рамки забезпечення якості освіти (CQAF), завдання якої – забезпечити та підвищити якість П(ПТ)О виходячи із ключових принципів найбільш дієвих моделей забезпечення якості освіти та створення в училищі педагогічних умов використання інноваційних освітніх та виробничих технологій. При цьому, в ДНЗ «МВПУПІТ» особливу увагу приділяють удосконаленню та аналізу «продуктів» та «результатів» П(ПТ)О з точки зору збільшення можливостей для працевлаштування, що позитивно впливає на співвідношення попиту та пропозиції робітничої сили, спрощує доступність до навчання на протязі всього життя. Забезпечення та підвищення якості – безперервний процес для розвитку професійної (професійно-технічної) освіти. У ДНЗ «МВПУПІТ» базуючись на європейському досвіді – Quality Assurance for VET-provider (рівень закладу освіти)

застосовуються окремі індикатори якості: кількість провайдерів (соціальних партнерів) закладу професійної освіти; відсоток інвестицій в навчання педагогічних працівників (самоосвіта); відсоток працевлаштування випускників; відсоток закріпленості випускників; рівень задоволеності випускників та роботодавців уміннями (компетенціями); відсоток молоді, що перебуває у СЖО; доступність професійної освіти у закладі. Дані індикатори якості пов'язані з такими напрямками розвитку професійної освіти в Європі, як покращення та забезпечення якості, адаптація випускників до швидких змін ринку праці, розширення доступу до професійної освіти соціально-вразливих груп.

У ДНЗ «МВПУПІТ» реалізуються системно заходи, спрямовані на формування цілісної та збалансованої системи процедур та механізмів оцінки якості освіти. Так, у теперішній час найбільш уживаним підходом до підготовки кваліфікованих робітників у професійній освіті залишається підготовка на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), яка визначає рівень праці майбутніх кваліфікованих робітників. Використовуючи метод порівняння показників ОКХ з Державною (галузевою) кваліфікаційною характеристикою та реальними вимогами замовників-кадрів, є можливість виявити інноваційний компонент змісту освіти – інноваційні виробничі технології. Порівняльний аналіз дав змогу розробити структурно-логічну схему підготовки кваліфікованих робітників з професії 8251.2 «Друкар офсетного плоского друкування».

У процесі вивчення інноваційних виробничих технологій поліграфічної галузі маємо враховувати наступні фактори:

- соціально-економічні зміни у вимогах до підготовки сучасного фахівця, до яких належать демократизація, гуманізм, пріоритет особистості, професіоналізм, стандартизація;
- науково-технічний прогрес у видавничо-поліграфічній галузі, що характеризується інформатизацією, інтеграцією всіх поліграфічних процесів, «цифровою революцією», принциповими змінами поліграфічної техніки та технологій;
- структурні зміни в галузі: зростання кількості приватних підприємств, малі тиражі, структурна перебудова репертуару видавничо-поліграфічної продукції, диференційованість книжкового ринку;
- зміни ринку праці: ротація поколінь працівників, зміна вимог роботодавців;
- особливості змісту самої галузі: мистецтво книги, мистецтво графіки, шрифту та шрифтових композицій.

Отже, основою для отримання нової якості підготовлених кадрів, модернізації ЗП(ПТ)О, оновлення змісту професійної освіти поліграфічного профілю має стати системне вивчення, аналіз та впровадження інноваційних виробничих технологій у процес підготовки майбутніх фахівців.

З метою запровадження інновацій у зміст освіти та приведення його у відповідність до регіонального ринку праці видавничо-поліграфічної галузі у ДНЗ «Міжрегіональному вищому професійному училищі з поліграфії та інформаційних технологій» створено структурний підрозділ «Лабораторію розвитку, моніторингу та маркетингу освітніх послуг». Одним із завдань лабораторії – здійснення досліджень мікросередовищ поліграфічних підприємств Дніпропетровщини на основі методів наукових досліджень. На даний час таким методом вважається системний аналіз – як методологія дослідження економічних об'єктів з метою визначення найефективніших методів управління ними. Системний аналіз, який проводять педагогічні працівники закладу освіти має чітко визначену мету – вивчення інноваційних виробничих технологій видавничо-поліграфічної галузі на основі комплексного дослідження мікросередовищ структур ВПК.

Швидкий розвиток комп'ютерних технологій у сфері видавничої і поліграфічної діяльності призвів не лише до прискорення процесу створення видань, але й формування цілком нових професійних структур. У Дніпропетровському регіоні видавничо-поліграфічна промисловість працює спільно з інформаційною та телекомунікаційною промисловістю. Так, здійснивши міні-маркетингове дослідження внутрішнього середовища ТОВ «Арт-Пресс», ми прийшли до висновку, що підприємство, здійснюючи свою комерційну діяльність, тісно співпрацює як з поодинокими поліграфічними підприємствами так і з великими

видавничими корпораціями та іншими суб'єктами ринку праці України та зарубіжжя. У своїй виробничій діяльності ТОВ «Арт-Пресс» послуговується найновішими електронними системами, пристроями, обладнанням, технологіями, матеріалами та ін. Співпраця організацій, підприємств, установ різних форм власності та із різних регіонів держави стала можливою завдяки застосуванню системи workflow, що означає «комп'ютерне керування надходженнями нових робіт». Дана система охоплює всю технологію видавничої і поліграфічної діяльності – від задуму видання до його розповсюдження, а всі виробничі процеси при цьому поєднуються в один цифровий шлях.

Маркетингова служба навчального закладу розробила бізнес-план, в якому здійснено глибокий аналіз усіх поліграфічних підприємств Дніпропетровщини, їх виробничо-господарську діяльність, відібрані та структуровані основні інноваційні виробничі технології з метою використання отриманих даних у процесі підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю.

Таким чином, можемо зробити висновок, що аналіз сучасних вимог до змісту діяльності кваліфікованих робітників поліграфічного профілю базується на виявленні інноваційних виробничих технологій. Завдання педагогічного колективу полягає у створенні відповідних педагогічних умов використання інноваційних виробничих технологій у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю.

Педагогічні умови використання інноваційних виробничих технологій у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю

Результативність освітнього процесу в ЗП(ПТ)О забезпечується завдяки створенню таких умов, у яких учень є суб'єктом власної професійної підготовки, а це передусім залежить від мотивації його навчально-виробничої діяльності. При цьому у змісті підготовки враховуються техніко-технологічні зміни виробництва; створюються умови для саморозвитку, соціалізації особистості в складних ринкових умовах.

У науковій літературі поняття «умова» немає однозначного тлумачення. У контексті досліджуваної проблеми ми розглядаємо термін «педагогічні умови» як сукупність чинників, які визначають і складають практично зорієнтоване середовище, від якого залежить процес і якість підготовки майбутнього кваліфікованого робітника до використання інноваційних виробничих технологій (ІВТ) у професійній діяльності на підприємствах поліграфічної галузі.

У дослідженні ми відштовхувалися від припущення, що використання ІВТ у професійній підготовці майбутнього кваліфікованого робітника поліграфічного профілю буде більш ефективним, якщо враховувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників навчально-виробничого процесу (педагогічний працівник, учень, роботодавець); а також спрямувати підготовку на постійний пошук вимог шляхів і засобів оновлення навчально-виробничого процесу відповідно до техніко-технологічних змін поліграфічного виробництва.

До педагогічних умов використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю ми відносимо:

- формування готовності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О до використання ІВТ у педагогічній діяльності;
- підвищення рівня мотивації учнів ПТНЗ до оволодіння ІВТ поліграфічної галузі з подальшим їх використанням у професійній діяльності;
- оновлення змісту професійної підготовки з урахуванням техніко-технологічних змін поліграфічного виробництва;
- створення і застосування комплексу навчально-методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю з урахуванням ІВТ;
- модернізація матеріально-технічної бази професійної підготовки;
- інтеграція видів діяльності поліграфічної галузі при використанні ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.

Відповідно до мети нашого дослідження, нами виокремлено **першу педагогічну умову** – *формування готовності педагогічних працівників ПТНЗ до використання ІВТ у педагогічній діяльності*. Пошук шляхів використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю вимагає удосконалення професійної майстерності як викладачів професійно спрямованих предметів, так і майстрів виробничого навчання в ЗП(ПТ)О. Спостереження, опитування педагогічних працівників ПТНЗ поліграфічного профілю засвідчило, що в більшості з них виникають труднощі в професійно-педагогічній діяльності в аспекті використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, а саме: пошук, аналіз та систематизація необхідної інформації, відсутність знань та умінь працювати самостійно на сучасних машинах цифрового друку, складнощі у плануванні навчального процесу, постановці навчальних цілей, створенні належних умов для вироблення в учнів практичних навичок роботи на основі використання ІВТ тощо. Мета роботи педагогічного працівника в ЗП(ПТ)О – навчити учня професії, виховати в ньому професійно важливі якості особистості відповідно до запитів держави, роботодавців та суспільства в цілому (відповідно до проблеми нашого дослідження – використанню ІВТ у професійній діяльності).

Отже, під «готовністю педагогічних працівників ЗП(ПТ)О до використання ІВТ у педагогічній діяльності» слід розуміти інтегровану якість особистості, яка характеризується наявністю та певним рівнем сформованості мотиваційно-орієнтаційного, змістово-операційного і оцінно-рефлексивного компонентів у їхній єдності, що виявляється в прагненні до пошуку, аналізу, виокремленні, узагальненні інформації про ІВТ поліграфічної галузі та в підготовленості до використання ІВТ у педагогічній діяльності на професійному рівні. Грунтуючись на педагогічній практиці використання ІВТ у професійній підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю, вважаємо за доцільне структурувати сформованість готовності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О до використання ІВТ у педагогічній діяльності за рівнями: інформаційний (змістова орієнтація щодо ІВТ поліграфічної галузі засобами фахової літератури; застосування окремих відомостей про ІВТ у власній педагогічній діяльності; володіння методиками передачі інформації про ІВТ); пошуковий (намагання самостійно виявити, вивчити і втілити у власну педагогічну діяльність ІВТ поліграфічної галузі на основі комплексного застосування нових методів та форм організації навчальної діяльності учнів ЗП(ПТ)О; прагнення задовольнити попит усіх учасників навчально-виробничого процесу: учнів, роботодавців, держави); творчий (глибоке розуміння ролі ІВТ в осучасненні змісту професійної освіти та необхідності оновлення моделі підготовки кваліфікованих робітників; широкі й змістовні знання про ІВТ поліграфічної галузі в Україні, тенденції їх розвитку в загальносвітовому масштабі; нові наукові й новаторські підходи до навчання й виховання; прагнення до індивідуального творчого вкладу в інноваційний процес).

Другою серед виокремлених **педагогічних умов** є *підвищення рівня мотивації учнів ЗП(ПТ)О до оволодіння ІВТ поліграфічної галузі з подальшим їх використанням у професійній діяльності*. Усвідомлення необхідності вивчення ІВТ ми вбачаємо у вихованні пізнавальних мотивів і мотивів досягнення. Як свідчать дослідження психологів, позитивне ставлення учнів до процесу навчання є результатом інтегративного впливу потреб та цілей, мотивів і стимулів, пізнавальних інтересів. Психологи засвідчують, що лише мета, усвідомлена зсередини, може стимулювати людину, гармоніювати її життя у світі. Але найефективнішою визначається діяльність, мета і результат якої не суперечать одне одному. Отже, підвищення рівня мотивації учнів ЗП(ПТ)О до оволодіння ІВТ поліграфічної галузі з подальшим їх використанням у професійній діяльності можна досягти за умов орієнтації їх на активні форми роботи, на привернення їхньої уваги до поставленої проблеми, налаштувати на креативне мислення, виховувати здатність вирішувати поставлені завдання нестандартним шляхом. При цьому ми повинні враховувати принципи, які входять до складу системи навчання: науковість змісту і методів навчального процесу, наочність навчання, доступність викладання, творча активність і самостійність тих, хто навчається; оптимізація процесу навчання тощо.

*Оновлення змісту професійної підготовки з урахуванням техніко-технологічних змін поліграфічного виробництва є **третьою** провідною умовою досягнення результативності використання ІВТ при підготовці кваліфікованих робітників з професії «Друкар офсетного плоского друкування». Плануючи зміни в підготовці друкаря офсетного плоского друкування, ми виходили з положення про те, що найефективніший результат цієї підготовки, можна отримати лише за умови оптимального безпосереднього залучення майбутнього фахівця в поле дії конкретних професійних, соціальних, психологічних та педагогічних механізмів відбору і формування готовності до використання ІВТ у професійній діяльності. Враховуючи мету професійної підготовки, її зміст визначається не тільки сукупністю знань, умінь і навичок, але й правилами та нормами поведінки, якими мають оволодіти учні у процесі навчання в ЗП(ПТ)О. Це розвиток духовності, культури, технологічного мислення, творчих здібностей.*

Саме на цій підставі відбувається зміна цільової орієнтації навчально-виробничого процесу, що призвело до необхідності розробки та впровадження в робочий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників з професії «Друкар офсетного плоского друкування» інтегрованого курсу за вибором – «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві».

Інтегрований курс «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві» – логічне продовження усіх професійно спрямованих предметів з фахової підготовки поліграфістів. Зміст предмета спрямовано на засвоєння: знань з основних об'єктів виробничих інновацій у поліграфічній галузі та з організаційних систем; навичок у галузі інформаційного обміну та міжособистісних відносин; умінь мислити; фундаментальних знань у галузі поліграфії (щодо властивостей сучасних поліграфічних матеріалів і розуміння їхнього вмілого застосування в технологічних процесах, основних інноваційних процесах друкування). Таким чином, основним змістом навчального предмета з позицій функціонального та структурного аналізу трудової діяльності кваліфікованого робітника на сучасному виробництві є формування знань і вмінь застосовувати: сучасні поліграфічні матеріали для друкування пакувань офсетним способом друкування, сучасні моделі аркушевих офсетних машин для друкування пакувань, інноваційні технології управління поліграфічним процесом, типові дефекти та неполадки під час друкування пакувань на офсетних аркушевих машинах і способи їх усунення; технологію обробки сировини, сучасні пристрої для контролю якості відбитків при друкуванні, організацію роботи на дільниці.

Поряд із оновленням варіативної частини робочого навчального плану має відбуватись системне оновлення програм усіх професійно спрямованих предметів інваріантної частини. У ході проектування оновленого змісту програм предметів необхідно забезпечити формування і розвиток в учнів універсальних професійних знань, умінь та навичок на основі використання ІВТ з урахуванням можливості систематичного розвитку і удосконалення якостей особистості робітника, які забезпечать йому конкурентноздатність. На основі детального аналізу використання ІВТ на сучасних поліграфічних підприємствах педагогічними працівниками ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» виокремлено інновації, які мають бути використані у професійній підготовці. Їх розподілено за змістом професійно спрямованих предметів відповідно до ДСПТО 8251.2.DD.22.00–2008 (табл. 1). Новий матеріал запроваджено в навчальні програми предметів за рахунок усунення тем, які дублювалися у професійно спрямованих предметах та виробничому навчанні.

У ході дослідження розроблено переліки видів робіт для уроків виробничого навчання та детальну програму виробничої практики з врахуванням пропозицій роботодавців, які увійшли до комплексу навчально-методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників з урахуванням ІВТ

Важливу роль у процесі використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю відіграє **четверта педагогічна умова** – *створення і застосування комплексу навчально-методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю з урахуванням ІВТ.*

Оновлення змісту професійно спрямованих предметів
на основі використання ІВТ

№ теми з/п	Назва теми навчальної програми з професійно спрямованих предметів	Зміст упровадженої підтеми з використанням ІВТ галузі та регіону (кількість годин)
Предмет «Загальна поліграфія» (кваліфікація: 3-й розряд)		
Т. 7. (2 год.)	Оздоблювальні процеси	Т. 7. Оздоблювальні процеси (3 год.)
Види лаків і вимоги до них (1 год.).		Лакування у друкарсько-обробному процесі (2 год.): спеціальні ефекти при лакуванні продукції: перламутровий; золота; срібла; інтерферентний (додавання частинок окисів металів, які виконують роль пігмента з різними відбивальними властивостями); ефект «запашної продукції» на основі ароматизованих лаків; твіст-ефект, що імітує рельєфне зображення (у вигляді піску, гуми, паперу) при допомозі фактурних лаків.
Т. 10. (3 год.)	Спеціальні способи друку	Т. 10. Спеціальні способи друку (5 год.)
Застосування трафаретного способу друку. Призначення і переваги флексографії (1 год.). (Технологія цифрового друку відсутня)		Особливості та переваги цифрового друку (2 год.): основи роботи машин цифрового друку (МЦД); схеми цифрового друку (за першою схемою – інформація змінюється відповідно до потреби кожного друкарського циклу (за форматом і змістом), за другою схемою – закріплення традиційної (незмінної) форми на формному циліндрі) для друкування усього тиражу. Класифікація МЦД і тенденції розвитку цифрового друку.
Предмет «Спецтехнологія» (кваліфікація: 2-й розряд)		
Т. 3. (6 год.)	Технологія виготовлення офсетних друкарських форм	Т. 3. Технологія виготовлення офсетних друкарських форм (7 год.)
Стандартом не передбачалось.		Технологія виготовлення офсетних друкарських форм за цифровою технологією (Стр) (1 год.)
Предмет «Спецтехнологія» (кваліфікація: 3-й розряд)		
Т. 3. (10 год.)	Основи кольорознавства	Т. 3. Основи кольорознавства (12 год.)
Кольороподіл з використанням технології Стр (1 год. лекційних занять)		Контроль кольоровідтворення. Способи кольоропроби: екранна, цифрова. (2 год. лабораторно-практичних робіт на сучасному поліграфічному підприємстві)
Предмет «Матеріалознавство» (кваліфікація: 2-й розряд)		
Т. 3. (9 год.)	Папір і картон	Т. 3. Папір і картон (10 год.)
Загальні поняття про картон і палітурний папір (1 год.).		Структура і склад картону для виготовлення пакувань (1 год.)
Предмет «Матеріалознавство» (кваліфікація: 3-й розряд)		
Т. 4. (6 год.)	Друкарська фарба	Т. 4. Друкарська фарба (8 год.)
Стандартом не передбачалось.		Особливі вимоги до флексографічних фарб для друкування на пакуванні флексографічним способом друку (1 год.). Особливості підготовки фарби для флексографічного друкування на пакувальних матеріалах (1 год.).
Предмет «Виробнича графіка» (кваліфікація: 3-й розряд)		
Т. 1. (2 год.)	Вступ. Поняття про виробничу графіку	Т. 1. Вступ. Поняття про виробничу графіку (3 год.)
Вступ до предмета «Виробнича графіка». Поняття композиції та графіки (1 год.).		Усвідомлення значущості використання в роботі друкаря наборно-графічних та графіко-образотворчих елементів (1 год.)
Т. 5. (2 год.)	Композиція в оформленні поліграфічних видань	Т. 5. Композиція в оформленні поліграфічних видань (3 год.)
Особливості центральної		Композиція як обов'язкова умова кожного виду поліграфічної

№ теми з/п	Назва теми навчальної програми з професійно спрямованих предметів	Зміст упровадженої підтеми з використанням ІВТ галузі та регіону (кількість годин)
композиції в друкованій продукції (1 год.)		продукції. Суть композиції, розкриття змісту в зовнішньому оформленні (1 год.)
Предмет «Виробниче навчання» (кваліфікація: 3-й розряд)		
Т. 3. Друкування тиражу на двофарбових офсетних машинах (48 год.)		Т. 3. Друкування тиражу на двофарбових офсетних машинах (53 год.)
Стандартом не передбачалось.		Друкування тиражу на машинах цифрового друку в умовах організації виробничого навчання на виробництві (3 год.)
		Автоматизована система регулювання подачі фарби в процесі друкування на багатофарбових машинах (2 год.)

Створення власного комплексу навчально-методичного забезпечення, яке б урахувало регіональні (галузеві) потреби сучасних поліграфічних підприємств, залишається для більшості ЗП(ПТ)О однією з найсерйозніших проблем. У ході дослідження розроблено комплекс навчально-методичного забезпечення з метою підготовки майбутніх кваліфікованих робітників до використання ІВТ.

Створення і використання комплексного навчально-методичного забезпечення професійно спрямованої підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю має зосереджуватись на відтворенні суті інноваційних виробничих технологій у змісті навчального матеріалу та базуватися на методиці вивчення та відбору високопродуктивних технологій у видавничо-поліграфічній галузі, які ґрунтуються на найновіших досягненнях електроніки, комп'ютерної техніки, хімії.

У ході дослідження здійснено оновлення комплексного навчально-методичного забезпечення з метою покращення якості поліграфічної освіти шляхом розробки: переліку вимог до сукупності специфічних для майбутнього кваліфікованого робітника поліграфічного профілю знань щодо застосування ІВТ у професійній діяльності; складання навчальних завдань на основі тестів різних типів і професійно спрямованих комплексних контрольних робіт для діагностики навчальних досягнень учнів з предмета «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві; видання навчального посібника «Інноваційні виробничі технології в навчальному процесі ПТНЗ поліграфічного профілю», та електронного «Термінологічного довідника (для учнів ПТНЗ поліграфічного профілю, майстрів виробничого навчання, викладачів)», який розміщено на веб-сайті Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій; переліку навчально-виробничих робіт, інструкційних та технологічних карт щодо виконання навчально-технологічних операцій, видів робіт; карток контролю «Перевір себе» та «Організації праці», інструкцій щодо виконання лабораторно-практичних робіт; оновленої програми виробничої практики.

Зміст навчального посібника «Інноваційні виробничі технології в навчальному процесі ПТНЗ поліграфічного профілю» зорієнтовано на отримання додаткової нової інформації, яка дозволяє створювати учням свій власний освітній продукт та набути певних професійних компетенцій. Навчальний посібник унаочнено кресленнями, рисунками і фотографіями (загалом 189 графічних об'єктів), що дозволяє учням краще засвоїти технологічні операції окремих виробничих етапів створення поліграфічної продукції безпосередньо на робочому місці.

Комплексне альтернативне навчально-методичне забезпечення пройшло експериментальну апробацію в п'яти ПТНЗ поліграфічного профілю. За результатами експерименту рівень навчальних досягнень учнів із професійно спрямованої підготовки збільшився на 25–30%.

Забезпечити результативне використання ІВТ у підготовці поліграфістів можна тільки шляхом організації професійно спрямованого навчання на оновленій матеріально-технічній базі ЗП(ПТ)О. Відповідно **п'ятою педагогічною умовою** впровадження інноваційних

виробничих технологій у процес підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю є *модернізація матеріально-технічної бази професійної підготовки*. Практичне навчання є невід'ємною частиною дидактичного процесу. Воно займає більше половини навчального часу і повинно засвоюватись за системно оновленою програмою з використанням сучасного виробничого обладнання. Поряд з цим, лабораторно-практичні роботи предметів професійно-теоретичної підготовки мають також проводитись на оновленій матеріально-технічній базі. З метою реалізації виокремлено педагогічної умови у ДНЗ «МВПУПТ» створено два сучасні навчально-практичні центри: «Сучасні поліграфічні матеріали» та «Банк-освіта». Детальну інформацію про напрямки їх діяльності подано на офіційному сайті училища: <http://center-polygraph.org.ua/ua/businesses/labs/>.

Актуальною вимогою ринку праці поліграфічного виробництва початку ХХІ століття є *інтеграція видів діяльності та споріднених професій*, що зумовлює адекватну **шосту педагогічну умову**, яку формулюємо в такий спосіб: інтеграція видів діяльності поліграфічної галузі при використанні ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, що спричинено широким упровадженням настільних видавничо-поліграфічних систем та технологій. Інтеграція професій поліграфічного профілю здійснюється за виробничим підходом, з урахуванням переходу на вищий професійний ступінь.

Визначені нами педагогічні умови використання ІВТ діють комплексно, доповнюючи одна одну в професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю в ЗП(ПТ)О.

Отже, використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю в ЗП(ПТ)О є дієвими шляхами створення сучасної моделі підготовки, яка б урахувала потреби педагогічних працівників, учнів ЗП(ПТ)О та роботодавців, специфіку поліграфічної галузі та створює належну якість професійної освіти відповідно до європейських стандартів освіти.

**Авторська методика
використання інноваційних виробничих технологій
у навчально-виробничому процесі професійної підготовки
друкарів офсетного плоского друкування**

Динамічні зміни у змісті й характері праці кваліфікованих робітників ВПП вимагають оновлення їх професійної підготовки, а отже запровадження нових підходів до методики використання ІВТ у процесі організації професійно спрямованого навчання. Методика використання ІВТ у навчально-виховному процесі професійної підготовки друкарів офсетного плоского друку покликана допомогти учням ЗП(ПТ)О швидко і продуктивно зреалізувати свої можливості, уникнути перешкод в опануванні обраної професії відповідно до вимог роботодавців.

Поняття «методика» визначено як педагогічну науку, яка досліджує закономірності навчання певного навчального предмета. Оскільки загальні закономірності навчання вивчаються дидактикою, то методику окремого навчального предмета правомірно розглядати як часткову дидактику. Методика навчання – це модель навчального процесу, яка інтегрує зміст навчання і навчальну технологію. Методика: спрямована на цілі навчання; ґрунтується на змісті навчання, який сформований для досягнення цілей даної навчальної одиниці; відбиває психолого-педагогічні методи навчання, які обрані для вкладання даної навчальної одиниці; визначає діяльність учасників навчального процесу, організацію їх взаємодії, характер і структуру використання ними ресурсів (елементів) навчального середовища (засобів навчання), які застосовуються для забезпечення навчання.

У контексті досліджуваної проблеми, методику використання ІВТ у навчально-виробничому процесі професійної підготовки друкарів офсетного плоского друкування слід розглядати як галузь педагогічної науки, що ґрунтується на основах педагогіки, професійно спрямованих предметах, змісті ІВТ галузі та розглядає раціональні способи і засоби керування процесом навчання і виховання учнів ЗП(ПТ)О з метою формування в них готовності використання ІВТ у майбутній професійній діяльності. Методика викладання повинна: розкрити зміст ІВТ поліграфічної галузі, зробити їх цікавими для вивчення, розкрити практичну значущість; забезпечити відповідне співвідношення між метою, методами, засобами, організаційними формами, які дозволять моделювати новий досвід учнів з опорою на попередній і таким чином полегшити їх професійну адаптацію в умовах сучасного виробництва. Також, до завдань методики використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю відносимо: ретельний добір нового змістового матеріалу (про властивості матеріалів, машин, механізмів і приладів, принципів побудови виробничих процесів, основ організаційно-управлінської діяльності тощо); визначення місця інтегрованого курсу «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві» у загальній системі підготовки робітника щодо його майбутньої професійної діяльності; вибір і вдосконалення сучасних форм і методів навчання; визначення міжпредметних зв'язків при викладанні професійно спрямованих предметів; вивчення, узагальнення і впровадження педагогічного передового досвіду; встановлення взаємозв'язку між сторонами процесу навчання-викладання (учні, викладачі ПТНЗ, роботодавці); розроблення комплексу навчально-методичного забезпечення на основі ІВТ галузі тощо.

Методика використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю має специфічні особливості, що ґрунтуються на результатах наукових досліджень, урахуванні специфіки практичної діяльності робітників поліграфічної галузі, які вимагають виокремлення характерних для цього принципів: відповідність вимогам сучасного виробництва; зв'язок теорії і практики; принцип свідомості й активності учнів; принцип фундаментальності; наступності; інтеграції тощо. У реальному процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю принципи виступають у взаємозалежності один із іншим. Тільки комплексне використання виокремлених принципів забезпечує успішну реалізацію методики та дозволяє результативно вирішувати задачі

підготовки кваліфікованого робітника поліграфічного профілю. Основними структурними складовими методикою використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю є відповідні компоненти моделі їх підготовки, яка подана у додатку. Організація навчання за означеною методикою передбачає забезпечення трьох нерозривно пов'язаних між собою аспектів навчання: навчальний предмет (зміст освіти); діяльність педагогічного працівника – викладання; діяльність учнів ЗП(ПТ)О – навчання.

Організаційним початком застосування методикою використання ІВТ у навчально-виховному процесі підготовки учнів ЗП(ПТ)О поліграфічного профілю є мета (цілі навчання). Розробляючи експериментальну програму використання ІВТ у професійній підготовці друкарів офсетного плоского друкування, ми враховували умову про те, щоб кожен учень ще на початку навчання усвідомив, якою діяльністю він повинен оволодіти на різних етапах навчання, щоб досягнути кінцевого результату – готовності використовувати ІВТ у професійній діяльності. Запропонована методика ґрунтувалась на чіткому визначенні цілі відповідно до поетапного формування знань і вмінь від головної цілі до підцілей. Субординація цілей ґрунтується на принципі наступності. Тобто знання і вміння, які отримані на попередньому етапі, повинні формувати базовий рівень засвоєння для наступного етапу навчання. Після кожного етапу відбувається контроль рівня формування готовності учнів ЗП(ПТ)О поліграфічного профілю до використання ІВТ у професійній діяльності за мотиваційним, когнітивним, операційно-діяльним, рефлексивним критеріями. При цьому необхідно враховувати, що кожен предмет навчального плану несе свою функцію для забезпечення певного напрямку професійної підготовки друкаря.

Змістова складова методикою використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх поліграфістів передбачає реалізацію двох блоків: оновлення змісту професійно спрямованих предметів на основі виокремлених ІВТ галузі та впровадження авторського інтегрованого курсу за вибором.

Оновлений зміст першого блоку було подано під час обґрунтування педагогічної умови – оновлення змісту професійної підготовки з урахуванням техніко-технологічних змін поліграфічного виробництва. Результативність методикою використання ІВТ при поданні навчального матеріалу професійно спрямованих предметів зумовлена також чіткістю сформованих цілей викладання кожного предмета (загальної поліграфії, спецтехнології, матеріалознавства, виробничого навчання та практики) і значною мірою залежить від рівня та якості міжпредметного узгодження навчальних програм, методичної єдності. Впровадження ІВТ у зміст професійно спрямованих предметів, відповідно до методикою, стало можливим за умови ущільнення і концентрації навчального матеріалу, усунення дублювання в їх викладанні.

У ході дослідження ми розробили другий блок змістового компоненту – авторський інтегрований курс «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві», який доповнює спецпредмети, виробниче навчання й виробничу практику. Інтегрований курс розроблено на основі інтегративного підходу, що веде до інтеграції змісту освіти, тобто об'єднання його елементів у цілісність. Розроблена методикою його викладання ґрунтується на адаптації основних положень діяльностного підходу, теорії поетапного формування розумових дій, науково-обґрунтованій методиці навчання за модульною технологією та блочно-модульного навчання.

Методикою використання ІВТ у навчальному процесі підготовки друкарів офсетного плоского друкування пов'язана перш за все з технологізацією освіти і має формувати новий понятійний апарат на основі вищезазначених концепцій. Сучасні технології навчання ІВТ за галузевим спрямуванням пов'язані з такими термінами: технологічна карта тематичного та поурочного планування; технологічний прийом, етап технології; завдання та діагностика технологічного етапу тощо.

Реалізація розробленої у ході дослідження програми курсу здійснюється впродовж п'яти етапів. Для кожного етапу ми спроектували характерні свої конкретні цілі й завдання, а також дії викладача й учнів задля їх досягнення. Залежно від завдань і мети навчання, а також рівня сформованості готовності, якої потрібно досягти на певному етапі, добиралися

методи, засоби й форми навчання. Відповідно до принципу модульності, навчання будувалось за окремими функціональними вузлами-модулями, призначеними для досягнення конкретних дидактичних цілей. Саме функціональні вузли-модулі структурують навчальний матеріал на елементи: модуль-вхід, модуль-узагальнення, теоретичний та практичний модуль, модуль генерації, модуль-вихід. Обрана нами блочно-модульна технологія навчання (модульна технологія), яка інтегрує основні методичні підходи до організації навчального процесу, що відображають новітні досягнення педагогіки та психології – є одним з різновидів особистісно-зорієнтованих технологій. Такими підходами є: навчання з випереджальним вивченням теорії; вивчення навчального матеріалу блоками; науково-пошукова діяльність учнів; проблемне навчання; індивідуально-диференційований підхід до навчання; програмоване навчання.

На мотиваційному етапі у процесі лекційного заняття «Модуль 1. Вступ. Огляд ІВТ на сучасних поліграфічних підприємствах регіону» здійснюється підвищення мотивації щодо вивчення ІВТ у поліграфічній галузі. Даний етап реалізується на основі модуля-входу, який виконує дидактичну функцію пропуску в модуль через актуалізацію тих опорних знань, умінь і навичок, що необхідні для його засвоєння. Вибір інструкційно-технологічних карток, завдань, інструкцій має зосереджуватись на детальних вказівках, які налаштовують свідомість учня на засвоєння навчального матеріалу, необхідного для складання тесту та працевлаштування в галузі. Модуль-вхід передбачає врахування попереднього навчального матеріалу з інших професійно спрямованих дисциплін.

На етапі формування пізнавальної діяльності, яка базується на лекційних, семінарських та лабораторно-практичних заняттях з тем «Модуль 2. Сучасні поліграфічні матеріали для друкування офсетним способом друку» та «Модуль 3. Сучасні моделі аркушевих офсетних машин для друкування пакувань. Інноваційні технології управління поліграфічним процесом» навчальний матеріал реалізується через формування в учнів ЗП(ПТ)О орієнтовної основи діяльності щодо використання ІВТ через модуль узагальнення, який виконує дві основні функції: визначення проблеми, на розв'язання якої і спрямовано цей модуль, та систематизації його структури. Цей модуль пропонується учням у різних інтерактивних формах. Найбільш поширеною формою є залучення учнів до самостійної роботи з поглиблення, практичного застосування та усвідомлення змісту основних теоретичних положень, що надалі знайдуть відображення в розробленому нами навчальному посібнику, сторінки якого під час лекцій подаються у вигляді опорних блок-схем, узагальнювальних таблиць, малюнків, та інших методів, що розкривають структуру ІВТ поліграфічної галузі й необхідність їх використання у професійній діяльності. Під час проведення лабораторно-практичних занять найбільш актуальними є проведення майстер-класів на базі навчально-демонстраційного центру в ЗП(ПТ)О або в умовах сучасного виробництва. У системі всього дидактичного циклу перша та останні теми модулів спрямовані на досягнення виховних цілей навчання.

На виконавчому етапі організація діяльності учнів із засвоєння теоретичного та лабораторно-практичного матеріалу з тем: «Модуль 4. Типові дефекти та неполадки під час друкування пакувань на офсетних аркушевих машинах і способи їх усунення», «Модуль 5. Технологія обробки сировини», «Модуль 6. Сучасні пристрої для контролю якості відбитків при друкуванні» полягає у формуванні вмінь і навичок в учнів ЗП(ПТ)О застосовувати знання у професійній діяльності відповідно до показників рівня сформованості операційно-діяльнісного компонента; здійснюється оцінювання, самооцінювання та коригування навчальної діяльності учнів в цілому та за окремі види дій. Навчальний матеріал цього етапу структурується на основі теоретичного та практичного модуля, який має свою логіку побудови та збігається зі схемою вирішення проблеми. Цей модуль є центральним для професійно спрямованих дисциплін і використовується з метою застосування здобутих знань на практиці та в професійній діяльності. Призначення даного модуля – розвиток технічно-технологічної культури мислення, формування практичних навичок використання ІВТ.

На етапі репродуктивної діяльності у процесі занять з теми «Модуль 7. Організація роботи на дільниці. Загальні положення» здійснюється формування вмінь проектувати

комплекс заходів: виконання планового та змінного виробничого завдання; порядок вирішення непланових ситуацій, проведення презмін, перевірки роботи основних вузлів і механізмів сучасних друкарських машин. Формуються основні професійні обов'язки, які не передбачені кваліфікаційною характеристикою. Цей етап реалізується на основі модуля генерації, основною функцією якого є кінцеве узагальнення його змісту шляхом концентрації інформації та її викладання у зручному для усвідомлення вигляді. Цей модуль може реалізовуватись в тих самих методах і формах, що і модуль узагальнення.

На етапі творчої діяльності у процесі учнівської науково-практичної конференції за темою «Модуль 8. Маркетингове дослідження внутрішнього середовища поліграфічних підприємств регіону» набуваються знання та уміння досліджувати та представляти технології використання ІВТ у майбутній професійній діяльності на основі сформованого рефлексивного компонента. Цей етап реалізується на основі модуля виходу, який виконує функції: навчання, творчого самовираження, потягу до засвоєння нових способів діяльності, контролю, зворотного зв'язку.

Отже, використана нами блочно-модульна система структурування змісту навчального матеріалу з предмета «Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві» потребує перебудови всієї організації навчально-виховного процесу, а саме – переорієнтація від знаннєвого до особистісно-діяльнісного та компетентнісного підходів. Реалізація виокремлених у ході дослідження педагогічних умов використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю висуває необхідність застосування інтерактивних методів та нових організаційних форм навчання.

Процесуально-операційна складова методики використання ІВТ у процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю реалізується на основі добору методів, форм і засобів навчання, що засновані на широко розповсюдженому нині підході розв'язування професійно спрямованих завдань. Однією із сучасних форм проведення уроків з метою використання ІВТ є майстер-класи.

Проведення уроків виробничого навчання та викладання професійно-спрямованих дисциплін у формі майстер-класу сьогодні є особливо пріоритетною і перспективною формою організації професійно спрямованого навчання майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю.

Проаналізувавши педагогічну практику використання майстер-класів у ЗП(ПТ)О поліграфічного профілю, звертаємо увагу на те, що перед майстрами виробничого навчання постає запитання – як забезпечити проведення майстер-класів на якісно високому рівні. Досягнення високого класу майстерності і його демонстрація з метою передачі і творчого відтворення – різні речі. Презентація напрацьованого професійного досвіду для його обміну і взаємообміну в ході проведення майстер-класу висуває дуже суттєві вимоги і до сторін, які демонструють свій досвід, і до сторін, які сприймають й оцінюють його.

У зв'язку з цим виникає проблема науково-методичної компетентності учасників майстер-класу і в першу чергу педагогічних працівників. Поняття «майстер-клас» багатозначне і науковці по-різному його трактують. Майстер-клас – головний засіб передавання концептуально нової ідеї своєї (авторської) педагогічної системи. Педагогічний працівник ПТНЗ, як справжній професіонал своєї справи, протягом багатьох років створює свою індивідуальну (авторську) методичну систему, яка включає цілепокладання, проектування, послідовності ряду відомих дидактичних і виховних методик, уроків, власні «ноу-хау», враховує реальні умови роботи з різними категоріями учнів ЗП(ПТ)О

Майстер-клас – це особлива форма навчальної діяльності, яка базується на «практичних» діях показу і демонстрації творчого рішення за чітко визначеною пізнавальною та проблемною педагогічною задачею. Майстер-клас – яскрава форма учнівства. Саме справжній майстер своєї справи може передати учням свій досвід, майстерність і найчастіше саме шляхом прямого показу прийомів зі стислими коментарями. Мету майстер-класу формує педагог залежно від того, що він буде показувати. Час проведення майстер-класу – 30 – 60 хв. Вважаємо, що перед майстром стоїть ціла низка проблем щодо розробки технології проведення майстер-класів, зокрема які межі свого

досвіду краще презентувати для осмислення у ході майстер-класу; яким способом краще це зробити; чи дати в більшому обсязі приклади практичної роботи з учнями, залишивши для колективної їх інтерпретації більш широке поле вільних концептуальних парадигм. Використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників потребує перебудови свідомості педагога ЗП(ПТ)О, формування сукупності педагогічних умов, реалізація яких дозволяла б швидко реагувати на сучасні та перспективні процеси розвитку ВПП та ринку праці. Застосування у навчальному процесі майстер-класів вимагає поєднання у собі основних принципів навчання, які є загальними для усіх освітніх систем і ЗП(ПТ)О зокрема, а особливо для виробничого навчання як найважливішої його складової.

Вважаємо, що методика використання такої інноваційної форми організації занять, як майстер-класи у підготовці майбутніх поліграфістів має специфічні особливості, які вимагають виділення їх в окремий алгоритм: презентується власний педагогічний досвід вчителя-майстра; при цьому характеризуються учні групи (за якою професією здійснюється підготовка), обґрунтовуються результати попередньої діагностики, прогнозується розвиток навчальної діяльності учнів; стисло описуються основні ідеї технологічних досягнень у роботі; доводиться результативність діяльності учнів, що свідчить про ефективність технології; визначаються проблеми і перспективи в роботі майстра.

Практичний досвід проведення уроків виробничого навчання в групах друкарів офсетного плоского друкування дає підстави виділити такі види майстер-класів: майстер-клас у вигляді імітаційної гри та майстер-клас у вигляді моделювання. Під час першого – педагогічний працівник проводить навчання з учнями демонструючи прийоми роботи з чітко визначеної теми; учні при цьому можуть виконувати роль учнів експериментального класу та експертів, присутніх на відкритому занятті. У процесі другого – майстри виробничого навчання та учні самостійно формують модель навчального заняття за технологією вчителя-майстра, який виступає консультантом, організовує самостійну роботу учнів та керує нею; спільно з учнями обговорює авторські моделі навчальних занять. Після завершення майстер-класу необхідно провести рефлексію – дискусію за результатами сумісної діяльності майстра і учнів.

Отже, проведені в ході дослідження спостереження свідчать на користь саме інтерактивних технологій у процесі підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю. Використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю потребує від учнів напруженої розумової діяльності, активної участі в навчальному процесі, формування професійно-практичних умінь та рефлексії на основі багаторазового виконання вправ, формування навичок щодо отримання нової інформації та її адаптації до виробничої ситуації. І цього можна досягти лише за умови інтерактивних форм навчання.

Таким чином, професійно-спрямоване навчання кваліфікованих робітників поліграфічного профілю в умовах ЗП(ПТ)О вимагає використання нових організаційних форм, особливо актуальними з яких є інтерактивні форми. Під час інтерактивного навчання учні набувають навичок як професійних, так і соціальних, що відповідає меті нашого дослідження. Формування готовності учнів ЗП(ПТ)О поліграфічного профілю до використання ІВТ у професійній діяльності можливе, насамперед, шляхом удосконалення навчально-виробничого процесу за рахунок впровадження інноваційних особистісно-орієнтованих технологій навчання, які передбачають диференційований підхід до навчання з урахуванням рівня розвитку учнів, його індивідуальних здібностей тощо.

Контрольно-оцінний компонент методики використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю передбачає своєчасне вимірювання якості знань та вмінь.

Інноваційні освітні технології ДНЗ «МВПУПТ» в контексті євроінтеграції

Сучасні тенденції в розвитку освіти в контексті євроінтеграції створили необхідність реформування та вдосконалення всієї системи освіти в цілому, впровадження нових освітніх стандартів. Основними особливостями сучасної освіти є орієнтація на особистість, забезпечення комфортних умов отримання освіти, підготовка особистості до функціонування в складних умовах суперечливого соціуму; формування таких рис, як толерантність, сприйняття інших культур, релігій, цінностей, уміння спілкуватися з їхніми носіями, стати громадянином глобалізованого суспільства, розвиток цінностей громадянського демократичного суспільства.

У ДНЗ «МВПУПТ» головні акценти при впровадженні інноваційних освітніх технологій здійснюється на: популяризацію STEM-навчання (конкурси, змагання, STEM-фестивалі, наукові пікніки, STEM-екскурсії тощо); впровадження сучасних комп'ютерних і мережевих технологій; розвиток соціальної та інформаційної інфраструктури закладу професійної (професійно-технічної) освіти; популяризація престижності технологічного профілю навчання для старшокласників.

Головними напрямками цього процесу в ДНЗ «МВПУПТ» є:

- створення предметно-орієнтованого навчально-інформаційного середовища, яке дозволяє використовувати мультимедійні засоби, системи гіпермедіа, електронні підручники та ін.;
- освоєння засобів комунікації (комп'ютерної мережі, телефонного, телевізійного, супутникового зв'язку для обміну інформацією);
- навчання правил і навичок «навігації» в інформаційному просторі;
- розвиток дистанційної освіти.

Навчання з використанням інноваційних технологій якісно інтегрує процеси, які не можна об'єднувати в межах класичної освіти, а саме навчання, працевлаштування, планування кар'єри, безперервну освіту. В порівнянні з класичними технологіями, інноваційні характеризуються цілою низкою особливостей, серед яких найважливішими є: суб'єктивний тип та характер взаємовідносин між студентами та педагогом; діалогічний, демократичний та рефлексивний стиль взаємодії; групові та колективні форми організації навчального процесу; проблемні, пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання; ефективні способи отримання та засвоєння інформації, які орієнтовані на пошуково-мисленеву діяльність. Слід зазначити, що в контексті таких взаємовідносин, педагог виконує функцію організатора співдружності, посередника, консультанта та керівника пошукової діяльності учнів, водночас здобувач освіти має активну особистісну позицію, мотив до самовдосконалення та інтерес до навчальної діяльності.

У ДНЗ «МВПУПТ» ефективному засвоєнню змісту навчання сприяє використання новітніх інформаційних технологій. Сукупність методів і технічних засобів накопичення, організації, збереження, опрацювання, передачі й поширення інформації розширює знання студентів і розвиває їхні можливості щодо вирішення технічних та соціальних проблем. Основні завдання сучасних інформаційних технологій спрямовані на інтенсифікацію всіх рівнів навчально-виховного процесу, підвищення його ефективності та якості; побудову відкритої системи освіти; системну інтеграцію предметних галузей знань; розвиток творчого потенціалу студентів, його комунікативної діяльності; формування інформаційної культури студентів; реалізацію соціального замовлення, обумовленого інформатизацією суспільства. Засобами нових інформаційних технологій є наявні програмні засоби та текстові матеріали; міні-підручники, довідники та презентації; інтернет-ресурси.

Важливою особливістю використання освітніх технологій є електронне навчання, тобто освітній простір, у якому відбувається формування в учнів якостей і вмінь необхідних сучасній людині, а саме:

- медіаграмотність,
- критичне мислення,
- здатність до рішення творчих завдань,

- уміння мислити глобально,
- готовність працювати в команді
- громадянська свідомість.

Відповідно до наказу директора ДНЗ «МВПУПІТ» від 30.08.2017 № 234 (на виконання рішення педагогічної ради, протокол № 1 від 30.08.2017) діяльність усіх методичних комісій зосереджено у напрямку реалізації завдань над єдиною методичною проблемою закладу П(ПТ)О — «Створення, функціонування та розвиток єдиного інформаційного освітнього середовища в контексті професійної підготовки майбутніх фахівців для різних галузей економіки через розгортання сервісних платформ та мережевих технологій».

Основними складовими єдиного інформаційного освітнього середовища ПТНЗ є: технічні ресурси — до них належать кабінети інформатики та комп'ютерні лабораторії, предметні та спеціальні кабінети, програмне забезпечення, обладнання для передавання інформації на відстані; кадрові ресурси (інтелектуальна складова), яка враховує: загальний професійний рівень педагогічного колективу; пріоритети навчального процесу; бажання підвищувати кваліфікацію та власний педагогічний потенціал; навчально-методичні ресурси (інформаційна складова): методичні розробки уроків з використанням ІКТ та мультимедійної техніки; мережеві методичні об'єднання викладачів, що дозволяють усім учасникам навчального процесу обмінюватися актуальною інформацією, представляти свої власні методичні напрацювання та використовувати передовий досвід колег, незалежно від місця їх роботи та регіону країни.

Таким чином, правильно організоване ЄІОС закладу П(ПТ)О дозволяє на новому рівні здійснювати диференціацію навчання, підвищує мотивацію учнів, забезпечує наочність будь-якого матеріалу, дозволяє навчати учнів сучасним способам самостійного отримання знань, що є провідною умовою досягнення нової якості професійної освіти. Поряд з цим, варто зазначити, що саме віртуальні соціальні мережі є потужним засобом для підтримки комунікації мільйонів людей в мережі Інтернет.

Соціальна мережа — соціальна структура, утворена індивідами або організаціями. В якості інтернет-сервісу соцмережа може розглядатися як платформа, за допомогою якої люди можуть здійснювати зв'язок між собою та групування за специфічними інтересами

Стрімкий розвиток веб-технологій та їх вплив на сучасне суспільство призвів до зміни традиційних сфер комунікації. Інтернет-простір став майданчиком для безбар'єрного передавання та обміну інформацією, знаннями та спілкування людей з різних місць та країн.

Соціальні мережі є надзвичайно популярними серед молоді. Так, у вересні 2017 року Gemius Global (консалтингова компанія, що спеціалізується на професійних маркетингових дослідженнях) провела опитування користувачів соціальних мереж. Дослідження здійснювалося відповідно до міжнародного кодексу ICC/ESOMAR. Було з'ясовано, що близько семи з десяти українців (серед інтернет-користувачів) використовували соціальні мережі протягом місяця. З'ясовано, що останнім часом значно змінився ландшафт соціальних медіа. Facebook українці відвідують найчастіше: трохи більше половини усіх користувачів зайшли в соціальну мережу з ПК принаймні до одного разу на день (52% всієї аудиторії, 10,1 млн. користувачів, вересень 2018 року); Instagram (13%, 2,5 млн.), Twitter (8%, 1,6 млн.). Рейтинг соціальної мережі Вконтакті суттєво змінився (знизився), що стало результатом підписаного у травні 2017 р. Президентом України указу №133/2017, відповідно до якого мобільні оператори та Інтернет-провайдери обмежили доступ до низки російських сайтів (VK. com, Yandex. ru, OK. ru, Mail. ru). Facebook вийшов на перше місце і утримує свою позицію досі. У контексті нашого експерименту з використання інноваційних освітніх технологій, а саме використання віртуальних соціальних мереж в освітніх та виховних цілях, пропонуємо виокремити поняття «віртуальна соціальна мережа» як платформу, онлайн-сервіс або веб-сайт, що використовуються для побудови певного навчального середовища, відтворення його результатів та соціальних взаємовідносин у навчальних групах за допомогою Інтернету. Соціальна мережа в Інтернеті — це програмний сервіс, майданчик для взаємодії людей у групі чи різних

групах. Віртуальна мережа стосовно до Інтернету є засобом забезпечення сервісів, що пов'язані з установами зв'язків між його користувачами, а також іншими користувачами та відповідними їх інтересам інформаційними ресурсами, викладеними на сайтах глобальної мережі.

Завданням освітніх соціальних мереж є впровадження сучасних технологій в освіту. За їх допомогою користувачі будуть забезпечені всіма можливими шляхами для взаємодії один з одним — відео, чати, зображення, музика, блоги та інше, зможуть безпечно спілкуватися в Інтернеті між собою, адже профілі у першу чергу учнів, а також батьків, викладачів та адміністрації закладу освіти будуть перевірені. З іншого боку, батьки, які не завжди мають час відвідувати заклад освіти, щоб дізнатися про стан навчальних досягнень власної дитини, матимуть більше можливостей дізнаватися про її успішність.

Переваги використання соціальних мереж наступні: учень знаходиться в себе удома у своїй звичній обстановці; немає тиску з боку інших учнів і може задати навіть найбезглуздіше питання і при цьому не бути висміяним; можливість роботи безпосередньо з учнем з конкретних незрозумілих питань; можливість створювати свій навчальний контент як учню так і викладачу; зручність для використання Інтернет конференцій, вебінарів, аудіо або відео уроків оскільки учень забезпечений усім необхідним устаткуванням.

Вважаємо, що використання технологій дистанційної освіти в освіті сьогодні вже наповнено іншим сенсом — це використання новітніх телекомунікаційних технологій — Інтернету, мереж тощо. Тобто, дистанційна освіта — це навчання, при якому суб'єкти навчання віддалені один від другого, а саме освітній процес здійснюється при підтримці засобів телекомунікацій.

Вигідна перевага освітніх мережевих спільнот полягає, на нашу думку, в тому, що найбільша увага їх учасників приділяється тому, як вони діляться знаннями одне із одним. Таким чином, запускається механізм самовиховання, який контролюють відповідальні модератори — спеціалісти чи фахівці з тієї чи іншої галузі.

Наразі усі інтерактивні проекти ДНЗ «МВПУПТ» модерує керівник гуртку медіаграмотності, щонає відповідний досвід роботи з інформацією та знання, необхідні для того, аби навчити учнів сприймати, шукати, створювати та фільтрувати медіа-продукти.

Проектами, що спрямовані на розвиток медіакомпетенції в учнів ЗП(ПТ)О, а також реалізації програми національно-патріотичного виховання молоді в ДНЗ «МВПУПТ», є: «Історичний персонаж» (<https://www.facebook.com/groups/1663975400526601/>) та «Пластовий курінь «Макарівський»» (<https://www.facebook.com/Пластовий-курінь-Макарівський-ДНЗ-МВПУ-ПІТ>), проект спрямований на підвищення мотивації до оволодіння майбутнім фахом «Видавничо-поліграфічний кластер Дніпропетровщини» (<https://www.facebook.com/vpk.dnipro/>). У контексті нашого дослідження під медіакомпетенцією розуміємо реалізацію соціального спілкування в суспільній практиці, тобто здатність розуміти, аналізувати і оцінювати зміст медіа, вміння використовувати медіа під час навчання і дозвілля, бути співтворцем особистого змісту мас-медіа, володіти навичками самопрезентації та спілкування з іншими користувачами медіа і, якщо потрібно, вміти критично оцінювати власну медіаактивність.

Інтерактивні ініціативи діють на базі соціальної мережі «Фейсбук». Проект містить змагальний характер — кожного місяця учасникам, що представляють різні навчальні групи, пропонується одна тема, яка стосується історії України або подій сьогодення, що однозначно залишать свій відбиток на державотворчому шляху нашої країни. Тема може стосуватися соціальних реформ, військових потрясінь, культурних звичаїв або наукових відкриттів та обов'язково має національно-патріотичний підтекст. За відведений час учасники готують власні презентації, що можуть включати не лише текстові, але й будь-які медіа-матеріали. Особливо заохочується створення власних медіа-проектів, як-то колажі чи відео ролики, а також проведення досліджень, що ґрунтуються не на «копі-пасті», а на знаходженні важкодоступної інформації, взятті інтерв'ю у компетентних осіб (роботодавців, керівників базових підприємств поліграфічної галузі Дніпропетровщини) тощо. По завершенні кожного етапу конкурсу учні презентують власні дослідження на сторінці у мережі «Фейсбук», де їх можуть обговорювати чи доповнювати інші учасники. Компетентне журі здійснює

оцінювання кожного окремого дослідження по ряду критеріїв, виставляє бали, за результатами яких у кінці року обираються три найбільш медіаграмотні групи учнів. Переможців нагороджують розвиваючими подарунками, а також пізнавальними екскурсіями до історичних місць України.

Подібні проекти розвивають медіаграмотність учнів одразу у кількох напрямках. У першу чергу, учнів заохочують до роботи з інформацією, адже чи не найбільша проблема суспільства глобалізації полягає в тому, що люди сприймають весь інформаційний потік, не фільтруючи та не відсіюючи зайвих даних. По-друге, у ході проекту учні навчаються не лише знаходити інформацію, а й створювати власний медіа-продукт. Врешті-решт, сама тематика проекту спонукає до культивування серед учнівського колективу патріотичних почуттів та обізнаності з історією власної держави. Платформа соціальної мережі відкриває можливості не лише механічного виконання завдань, а й колективного обговорення інформаційних потоків. Таким чином, учні допомагають одне одному ставати більш обізнаними та медіаграмотними.

Поряд з цим, навчальний заклад здійснює реалізацію проекту — «Мережеві освітні технології». Створено віртуальну он-лайн групу «Віртуальна кафедра» (за напрямами роботи методичних комісій), що дозволяє інтегрувати в єдиний інформаційний процес та спільне організаційно-технологічне середовище методичну роботу ПТНЗ.

Віртуальний методичний кабінет (ВМК) є структурним підрозділом методичної служби ДНЗ «МВПУПТ». ВМК — це форма інтерактивного он-лайн спілкування педагогічних працівників та адміністрації, яка забезпечує оптимальний доступ до необхідної інформації, дозволяє вільно комунікувати з педагогічною спільнотою країни, ділитися досвідом роботи. ВМК поповнюється за участю методичної служби закладу, яка бере участь у коригуванні усіх напрямків діяльності.

Метою діяльності ВМК є створення інформаційно-методичної бази для підвищення творчого потенціалу та професійної компетентності педагогів, реалізації системного підходу в організації навчально-виробничого процесу ПТНЗ, забезпечення інформаційного супроводу методичної роботи педагогічних працівників закладу, позиціонування досвіду роботи методичних комісій ПТНЗ.

Для реалізації мети віртуальний методичний кабінет вирішує наступні завдання: забезпечує мобільну інформаційну підтримку діяльності структурних підрозділів методичної служби та ефективну комунікацію в соціальних мережах; створює банк даних програмно-методичної, нормативно-правової, науково-теоретичної інформації; задовольняє запити, потреби педагогів в інформації професійно-особистісної орієнтації.

Зміст діяльності полягає у здійсненні організаційно-методичної допомоги педагогам у науковій організації праці; в розвитку педагогічної творчості; сприянні діяльності творчих груп; систематизації матеріалів, що надходять в заклад і забезпеченні оптимального доступу педагогічних працівників закладу до будь-якої необхідної інформації; поширенні досвіду роботи педагогів закладу та досвіду роботи інших ПТНЗ України; підборі і систематизації тематичних розробок, методичних рекомендацій тощо.

Таким чином, залучаючи учнівську молодь закладів П(ПТ)О в мережі, педагогічні працівники стимулюють їх до пізнавально-дослідної діяльності, створюють можливості бути членами престижних спільнот. Наразі заклади професійної (професійно-технічної) освіти мають використовувати різні системи управління освітою. Саме з їх допомогою навчальні заклади стануть конкурентоздатними та зможуть надати учням інтерактивне, мобільне та мотивуюче до цікавого навчання та спілкування середовище, що буде відповідати глобальним трендам на ринку освітніх послуг.

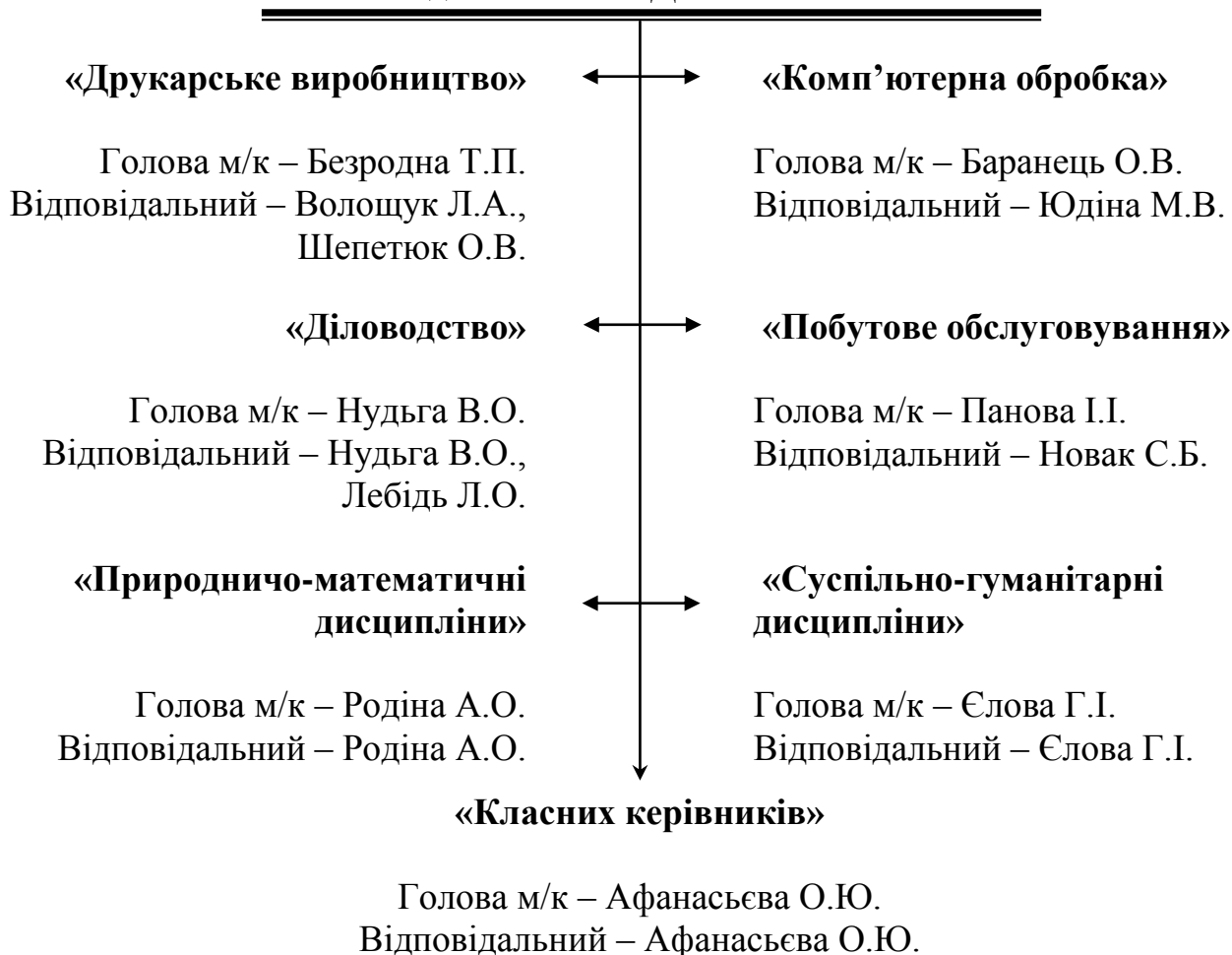
СТРУКТУРА
віртуальної кафедри ДНЗ «МВПУ ПІТ»
 (мережу побудовано на основі методичних комісій
 ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище
 з поліграфії та інформаційних технологій»)

ВІРТУАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
(ВМК)

(головна сторінка проекту)

Відповідальний – Юденкова О.П.

Методичні комісії ДНЗ «МВПУ ПІТ»

Мета: Висвітлення методичної роботи, педагогічного досвіду, навчальних ресурсів та пояснення щодо організації освітньої діяльності педагогічних працівників ДНЗ «МВПУ ПІТ»

Історичний Персонаж (проект МВПУПІТ)
 Общественная группа

Информация
Обсуждение
 Чаты
 Участники
 Мероприятия
 Видео
 Фото
 Файлы

Поиск в этой группе

Быстрые ссылки
 Группа 18-2018
 Методика зовної...
 Методика зовної...
 Баня
 ДМ Фотоклуб "Астор"
 Історичний Персонаж...
 П'ЯТИЙ НАЦІОНАЛ...
 Лабораторія МАНЛаб...
 Netflix Castle...
 Українська вулиця...
 Турклуб "Дніпро"
 > Back

В группе > > Уведомления > Поделиться > Back

Публикации > Фотоальбом > Прочая инф > Ещё

Напишите что-нибудь...

Фотоальбом > Совместно... > Открыть др... > Ещё

новые действия >

Василь Геррей поделился описью
 2 февраля в 18:11
 Гонимр слава: "Про Вам доведеться, якщо ввидете цю книжку, погугайте до найкращого". Так воно й вийшло.

ПРИГЛАСИТЬ УЧАСТНИКОВ
 Введите имя или ил. адрес...

УЧАСТНИКИ 219 участников

РЕКОМЕНДУЕМЫЕ УЧАСТНИКИ > Скрыть

Друзья
 Анатолий Кривенко > Пригласить участника
 Виктор Гринца > Пригласить участника
 Сергей Саркисов > Пригласить участника
 > Ещё

ОБСЛУЖИВАНИЕ
 Историчний проект МВПУПІТ, о розвитку інтерактивної... > Ещё
 Тип Группы
 Проект

СОЗДАЙТЕ НОВЫЕ ГРУППЫ
 В группах можно проще общаться с друзьями, родственниками и своей командой. > Создать группу

Владимир Курган
 54 лет
 Теперь дружит с Романом Шаломинсом и ещё 12
 5 общих друзей, включая Юлиа Кадж и Богдана Ташчанко

Видавничо-поліграфічний кластер Дніпропетровщини @vprk.dnipro

Главная
 Отзывы
 Информация
 Фото
 Публикации
 Сообщество
 Информация и реклама
 Заметки
 Создать Страницу

Нравится > Подписки > Поделиться > ...

Сообщение

Сообщество Все

Пригласите друзей поставить "Нравится" этой Странице
 Нравится 151 человеку
 Подписаны 153 человека
 Поставили "Нравится" Юлия Васильева и еще 28 друзьям

Информация Все

Отправить сообщение
 Сообщества
 Праки

Похожие Страницы

As BOX
 Компании > Нравится

Школа эффектив...
 Общественная организация > Нравится

Александр Петро...
 Известная личность > Нравится

Русский · Українська · English (US) · Español · Português (Brasil) >

Конфиденциальность · Условия использования · Реклама · Выбор рекламы >
 · Файлы cookie · Ещё +
 Facebook © 2019

Фото

Все

Публикации

Видавничо-поліграфічний кластер Дніпропетровщини ***
 23 января в 13:46 · >

Шановні замовники-кадри, щиро дякуємо за підтримку та звітуємо про проведеноу роботу

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти 16 січня 2019 року прийняв рішення на випередження щодо негативних наслідків функціонування професійної (професійно-технічної) освіти у рамках